

Predialyse: het belang van een bewuste keuze

Peter Strumane, Sr Therapy Specialist, Baxter, Renal Division, Belgium & Luxembourg
Greet Van Overberghe, Sr Sales Representative, Baxter, Renal Division

Verpleegkundigen vervullen een belangrijke rol in de periode voor de opstart van een nierfunctievervangende behandeling. Tijdens deze periode (de 'predialyse') krijgen de patiënt en zijn omgeving informatie over het ziektebeeld en de behandelingsopties met hun specifieke kenmerken en gevolgen. De firma Baxter stimuleerde vernieuwende projecten door het uitreiken van een prijs.

In België bieden verschillende dialysecentra al een actief predialyse programma aan hun patiënten aan, met als doel een gezamenlijk beslissingsproces van patiënten en hun zorgverstrekkers omtrent een nierfunctievervangende therapie te bevorderen. Daarbij worden het algemeen welzijn en het gezondheidsbeeld van de patiënt in rekening genomen opdat de patiënt zijn diagnose en de dialyse niet zozeer als het einde van een leven zou beschouwen, maar eerder als het begin van een nieuw, ander leven dat grotendeels gedefinieerd wordt door de kwaliteit van de behandeling. Hoe beter de informatievoorziening, hoe beter mensen zich immers zullen verzorgen en hoe gunstiger de aanvaarding en het verloop van de ziekte.

De keuze tussen peritoneale dialyse ofwel hemodialyse die in het ziekenhuis, in een autodialysecentrum of zelfs thuis kan gebeuren, kan sterk bepalend zijn voor de verdere levenskwaliteit van de patiënt. In de praktijk blijkt echter dat sommige patiënten zich nog steeds onvoldoende bewust zijn van de mogelijkheden om hun ziekte zo goed mogelijk in te passen in hun levenswijze en dagdagelijkse omgeving. Alvorens een nierfunctievervangende therapie wordt opgestart, is het daarom belangrijk dat betrokken verpleegkundigen de patiënt zo goed mogelijk begeleiden en informeren over alle mogelijke behandelingsopties. Een gestructureerd en multidisciplinair predialysetraject, waarbij de patiënt en zijn omgeving inspraak hebben in de behandeling die het best aansluit bij hun levensstijl, kan een wereld van verschil maken.

Recent initiatief rond predialyse: Belgische Baxter Predialyse Award

Einde 2013 werd de Belgische Baxter Predialyse Award uitgereikt aan twee dialysecentra in Vlaanderen en Wallonië. De Award heeft als doel een betere voorlichting van de patiënt op het vlak van zijn keuze voor een

nierfunctievervangende therapie aan te reiken. Aan zowel Nederlandstalige als Franstalige dialysecentra in België werd gevraagd om een innovatief en op de patiënt gericht project in te dienen. Twee onafhankelijke jury's (één voor elke regio) bestaande uit nefrologen, verpleegkundigen en

de voorzitter van de patiëntenvereniging (deze laatste, enkel voor het Nederlandstalige jury) verkozen de twee winnende projecten uit 14 inzendingen.

Jessa Ziekenhuis (Hasselt) en CHU Brugmann (Brussel) werden verkozen als winnaars. Beide

ziekenhuizen kregen een financiële ondersteuning om hun project daadwerkelijk te realiseren.

Winnend Nederlandstalig project: 'Predialyse in beweging' - Jessa Ziekenhuis (Hasselt)

Het Jessa Ziekenhuis besteedt reeds vele jaren aandacht aan predialyse. In samenwerking met een diëtist en de sociale dienst van het ziekenhuis, ontwikkelden de artsen en verpleegkundigen van het Jessa Ziekenhuis duidelijk educatiemateriaal over nierinsufficiëntie en de verschillende behandelopties. Dit educatiemateriaal wordt regelmatig aangepast aan nieuwe noden en inzichten en werd ook nu naar aanleiding van de award geactualiseerd. Ondermeer video's, ontwikkeld in eigen huis en in samenwerking met het hele predialyseteam, over hemodialyse en peritoneale dialyse, brengen het verloop van de therapie op een krachtige wijze in beeld. Nieuw is dat hierbij nu bewust gekozen werd om enkele patiëntentgetuigenissen naar de voorgrond te brengen om het zo voor de patiënt, de partner en hun familie tastbaarder te maken. Het educatiemateriaal en de video's, die verder beschikbaar worden gesteld via de website van het ziekenhuis, bieden de patiënt een houvast na de initiële informatiesessie in het ziekenhuis. De opstart van de behandeling wordt na enkele maanden door het behandelende team opgevolgd via een patiëntentevredenheidsenquête. Op deze manier kan er getoetst worden in welke mate het predialysetraject voldeed aan de verwachtingen van de patiënt. Op basis hiervan kan het traject steeds bijgestuurd worden.

"Alle patiënten, jong en oud, ondersteuning kunnen bieden bij het maken van een keuze voor een behandelingsmethode die aansluit op hun levenswijze, is voor ons de grootste motivatie. Hoe meer de patiënten zich betrokken voelen bij hun behandelingsproces, hoe beter de beleving en aanvaarding kunnen verlopen. Daarom wilden wij een educatief middel ontwikkelen op maat van de patiënt. De Predialyse Award helpt ons om het project in een 5de versnelling te schakelen", zeggen Roos Geurts en Ester Bollen, verpleegkundigen in het Jessa Ziekenhuis.

Winnend Franstalig project: 'Une rencontre, et plus si affinités' - CHU Brugmann (Brussel)

In CHU Brugmann worden de verpleegteams binnen nefrologie-dialyse niet enkel geconfronteerd met een moeilijke aanvaarding van het ziektebeeld dat chronisch nierfalen met zich meebrengt. Met een sociaal en cultureel sterk gediversifieerd patiëntenbestand vormen de bijhorende taalproblemen zo mogelijk een nog zwaardere uitdaging. Het aantal patiënten in het CHU Brugmann dat noch één van onze landstalen, noch het Engels beheerst, is de voorbije zes jaren verdrievoudigd. Het doel van dit project is patiënten die met dialyse moeten starten, een betere therapeutische begeleiding aan te bieden door het delen van hun individuele ervaring met een andere patiënt reeds op dialyse, die dezelfde taal spreekt en dezelfde culturele achtergrond heeft. Dankzij dit gepersonaliseerde "peterschap", zal de patiënt de beschikbare behandelingsopties beter begrijpen en kunnen kiezen voor

een therapie die het best bij hem past, waardoor de angst, die deze fase van zijn/haar leven omringt, zal afnemen.

"Ons team detecteerde een onmiddellijke nood aan een meer persoonlijke benadering om de taalbarrière en andere socio-culturele verschillen tussen onze patiënten te kunnen overbruggen. Met meer dan 35 jaar ervaring in dialyse kunnen we putten uit een schat aan informatie en een beroep doen op een uitgebreid netwerk van "patiënten-peters" op maat. De Predialyse Award heeft ons aangezet tot nadenken over een systematiek waarvan zowel de patiënten als de zorgverstrekkers de educatieve vruchten plukken.", zegt Nadine Rossez, verantwoordelijke verpleegkundige voor peritoneale dialyse en haar ploeg van CHU Brugmann.

Het enthousiasme van de deelnemende centra is zeer duidelijk gebleken. Het onderwerp 'predialyse' kwam dan ook aan bod op het ORPADT symposium in mei 2014.

